

Ένα τραπέζι είναι ένα τραπέζι

Θέλω να σας πω για έναν άντρα. Έναν άντρα που δε λέει ούτε μια λέξη πια. Έναν άντρα με κουρασμένο πρόσωπο, πολύ κουρασμένο για να χαμογελάει και πολύ κουρασμένο για να θυμώνει. Μένει σε μια μικρή πόλη, στο τέλος του δρόμου κοντά στη διασταύρωση. Σχεδόν δεν αξίζει να τον περιγράψω, σχεδόν τίποτα δεν τον ξεχωρίζει από τους άλλους. Φοράει ένα γκριζο καπέλο, γκριζα παντελόνια, ένα γκρι σακάκι, και το χειμώνα το μακρύ γκριζο παλτό του. Έχει έναν λεπτό λαιμό, που το δέρμα του είναι ξηρό και ρυτιδιασμένο και οι γιακάδες του είναι πάντα πολύ μεγάλοι.

Στον τελευταίο όροφο του σπιτιού έχει το δωμάτιό του, ίσως να ήταν παντρεμένος κάποτε, ίσως να είχε και παιδιά, ίσως να έμενε παλιότερα δε μια άλλη πόλη. Σίγουρα όμως κάποτε ήταν κι αυτός παιδί. Τότε που τα παιδιά ήταν ντυμένα σαν τους ενήλικους. Έτσι τα βλέπουμε στο άλμπουμ της γιαγιάς μας.

Στο δωμάτιό του έχει δυο καρέκλες, ένα τραπέζι, ένα χαλί, ένα κρεβάτι και μία ντουλάπα. Πάνω σε ένα μικρό τραπέζι βρίσκεται ένα ξυπνητήρι, δίπλα βρίσκονται παλιές εφημερίδες και το άλμπουμ με τις φωτογραφίες. Στον τοίχο κρέμεται ένας πίνακας κι ένας καθρέφτης. Αυτά δεν αλλάζουν ποτέ, ακόμα και τις Κυριακές έτσι ήταν.

Κι όταν ο άντρας καθόταν στο τραπέζι, άκουγε το ρολόι να χτυπάει, συνέχεια το ρολόι να χτυπάει.

Έπειτα υπήρξε μια σημαντική ημέρα, μια ημέρα με ήλιο, ούτε πολύ ζεστή, ούτε πολύ κρύα, με τιτιβίσματα πουλιών, με ευγενικούς ανθρώπους, με παιδιά που έπαιζαν – και το σημαντικότερο όλα αυτά άρεσαν ξαφνικά στον άντρα. Χαμογέλασε. «Τώρα θα αλλάξουν όλα» σκέφτηκε. Άνοιξε το τελευταίο κουμπί του πουκαμίσου του πήρε το καπέλο του στο χέρι, επιτάχυνε το βήμα του και ήταν ευχαριστημένος. Μπήκε στο δρόμο του, χαμογέλασε στα παιδιά, πήγε μπροστά από το σπίτι του, ανέβηκε τη σκάλα, έβγαλε τα κλειδιά από την τσέπη του, χάρηκε στο άκουσμα του ήχου τους κι άνοιξε το δωμάτιό του.

Όμως στο δωμάτιό του δεν είχε αλλάξει τίποτα. Ένα τραπέζι, δύο καρέκλες, ένα κρεβάτι. Κι όπως κάθισε, άκουσε πάλι το ρολόι κι όλη η ευτυχία του έφυγε. Τίποτα δεν είχε αλλάξει.

Είδε στον καθρέφτη το πρόσωπό του να κοκκινίζει, είδε πώς ανοιγόκλεινε τα μάτια του, μετά έσφιξε τις γροθιές του, τις σήκωσε και χτύπησε με αυτές πάνω στο τραπέζι. Στην αρχή μια φορά, έπειτα άλλη μια και μετά άρχισε να τις χτυπάει γρήγορα και να φωνάζει συνέχεια: «Πρέπει να αλλάξει, πρέπει να αλλάξει» και το ξυπνητήρι δεν ακουγόταν

πια. Και τότε άρχισαν να τον πονάνε τα χέρια του, η φωνή του βράχνιασε, μετά ηχούσε πάλι το ξυπνητήρι και τίποτα δεν άλλαξε.

«Όλο το ίδιο τραπέζι» είπε ο άντρας, «οι ίδιες καρέκλες, το κρεβάτι, ο πίνακας και το τραπέζι το λέω τραπέζι, τον πίνακα – πίνακα, το κρεβάτι λέγεται κρεβάτι και την καρέκλα τη λέμε καρέκλα. Γιατί όμως; Οι γάλλοι το κρεβάτι το λένε λι, το τραπέζι ταμπλ, τον πίνακα ταμπλό και την καρέκλα σεζ και αυτοί συνεννοούνται. Και οι κινέζοι συνεννοούνται. «Γιατί δε λέμε το κρεβάτι πίνακα;» σκέφτηκε και χαμογέλασε και μετά γέλασε και ξαναγέλασε, ώσπου χτύπησαν οι γείτονες στον τοίχο και φώναξαν: «Ησυχία!»

«Τώρα θα αλλάξει» φώναξε αυτός κι από αυτή τη στιγμή έλεγε το κρεβάτι πίνακα.

«Νυστάζω, θα πέσω στον πίνακα» έλεγε και τα πρωινά έμενε συχνά για πολλές ώρες ξαπλωμένος στον πίνακά του και σκεφτόταν πώς θα έλεγε την καρέκλα, τελικά την ονόμασε ξυπνητήρι.

Σηκωνόταν λοιπόν, ντυνόταν, καθόταν στο ξυπνητήρι και στήριζε τα χέρια ρου στο τραπέζι. Αλλά το τραπέζι δε λεγόταν πια τραπέζι, τώρα το έλεγε χαλί. Το πρωί λοιπόν ο άντρας άφηνε τον πίνακά του ντυνόταν, καθόταν δίπλα στο χαλί πάνω στο ξυπνητήρι του και σκεφτόταν πώς θα ονόμαζε το καθετί.

Το κρεβάτι το έλεγε πίνακα.

Το τραπέζι το έλεγε χαλί.

Την εφημερίδα την έλεγε κρεβάτι.

Τον καθρέφτη τον έλεγε καρέκλα.

Το ξυπνητήρι το έλεγε άλμπουμ.

Τη ντουλάπα την έλεγε εφημερίδα.

Το χαλί το έλεγε ντουλάπα.

Και τον πίνακα τον έλεγε τραπέζι.

Λοιπόν το πρωί, ο γέρος άντρας έμενε για πολλή ώρα ξαπλωμένος στον πίνακά του, στις 9 χτύπαγε το άλμπουμ, ο άνθρωπος σηκωνόταν όρθιος πάνω στη ντουλάπα για να μην κρυώνουν τα πόδια του, μετά έβγαζε τα ρούχα από την εφημερίδα, ντυνόταν, κοιμόταν στην καρέκλα, καθόταν έπειτα στο ξυπνητήρι, δίπλα στο χαλί και ξεφύλλιζε τον καθρέφτη ώσπου να βρει το τραπέζι της μητέρας του.

Ίσως το βρίσκετε αστείο. Ο άντρας μάλιστα το βρήκε πολύ αστείο και διάβαζε όλη την ημέρα και μάθαινε τις καινούριες λέξεις. Τώρα τα πάντα αποκτούσαν καινούριο όνομα:

Αυτός δεν ήταν πια άντρας, αλλά ένα πόδι, και το πόδι ήταν πρωινό, και το πρωινό ήταν άντρας. Και τα ρήματα άλλαξαν κι έτσι:

Το κουδουνίζω έγινε τοποθετώ.

Το κρυώνω έγινε κοιτάζω.

Το ξαπλώνω έγινε κουδουνίζω.

Το στέκομαι έγινε κρυώνω.

Το τοποθετώ έγινε ξεφυλλίζω.

Έτσι μετά έγινε:

Ο άντρας κουδούνιζε το γέρικο πόδι στον πίνακα. Στις 9 τοποθετούσε το άλμπουμ, το πόδι κρύωνε πάνω και ξεφύλλιζε πάνω στη ντουλάπα, για να μην κοιτάζει στο πρωινό.

Ο γέρος άντρας αγόρασε τετράδια και τα γέμιζε με τις καινούριες λέξεις, και ήταν τόσο απασχολημένος με όλα αυτά που σπάνια έβγαινε στο δρόμο.

Μετά έμαθε για όλα τα πράγματα τα καινούρια τους ονόματα ξεχνώντας έτσι όλο και περισσότερο τα αληθινά τους.

Πού και πού ονειρευόταν κιόλας στην καινούρια του γλώσσα κι αργότερα μετάφρασε και τραγούδια στη γλώσσα του και τα τραγουδούσε σιγανά. Αλλά σύντομα δυσκολευόταν και με τη μετάφραση, είχε ξεχάσει σχεδόν την παλιά του γλώσσα κι έπρεπε να ψάχνει για τις σωστές λέξεις στα τετράδιά του.

Και τον φόβιζε να μιλάει με τους άλλους ανθρώπους. Έπρεπε να σκέφτεται πολύ, πώς έλεγε ο κόσμος όλα τα πράγματα.

Τον πίνακά του τον λέει κρεβάτι.

Το ξυπνητήρι του το λέει καρέκλα.

Το κρεβάτι του το λέει τραπέζι.

Την καρέκλα του τη λέει καθρέφτη.

Το άλμπουμ του το λέει ξυπνητήρι.

Την εφημερίδα του τη λέει ντουλάπα.

Την ντουλάπα του την λέει πίνακα.

Τον καθρέφτη του τον λέει άλμπουμ.

Κι ο άντρας γέλαγε όταν άκουγε τους ανθρώπους να μιλάνε. Έπρεπε να γελάσει, όταν άκουγε κάποιον που έλεγε: «Θα πάτε και σεις το πρωί στον ποδοσφαιρικό αγώνα;» Ή όταν κάποιος έλεγε: «Τώρα βρέχει» ή «Σε δύο μήνες;» Ή όταν έλεγαν: «Έχω ένα θείο στην Αμερική.»

Έπρεπε να γελάσει, γιατί δεν τα καταλάβαινε όλα αυτά.

Αλλά αυτό δεν είναι μια αστεία ιστορία.

Άρχισε λυπημένα και τελείωσε έτσι.

Ο γέροντας με το γκρίζο παλτό, δεν καταλάβαινε πια τους ανθρώπους. Αυτό δεν ήταν και τόσο κακό. Πολύ χειρότερο ήταν, ότι εκείνοι δεν τον καταλάβαιναν πια.

Και γι αυτό δε μιλούσε πια.

Σώπαινε.

Μιλούσε μόνο με τον εαυτό του.

Ούτε καν χαιρετούσε τους γύρω του!

Απόδοση από τα γερμανικά

Νίκη Κρόμπα

Ο Peter Bichsel γεννήθηκε το 1935 στη Λουκέρνη. Είναι συγγραφέας, δοκιμιογράφος και αρθρογράφος. Τα διηγήματά του στρέφονται κυρίως στη μοναξιά και την υπαρξιακή αγωνία . Έχει γράψει πολλά βιβλία κι έχει τιμηθεί με πολλά βραβεία και υπήρξε προσωπικός σύμβουλος του Σοσιαλδημοκρατικού Ομοσπονδιακού Willi Ritschard.